Gemeente Amstelveen

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Amstelveen.

Nr. 126230

23 december 2015

Treasurystatuut Amstelveen 2016

1. Inleiding

Wettelijk kader

Het treasurystatuut kan beschouwd worden als een nadere uitwerking van de geldende wetgeving. Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kader in:

1. de Gemeentewet;
2. de Wet financiering decentrale overheden (FIDO);
3. het Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en
4. de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet.

Gemeentewet

Verordening artikel 212 van de Gemeentewet regelt het raamwerk van het bestuursinstrumentarium en de inrichtingseisen van de financiële functie. Artikel 15 inzake de financieringsfunctie van de "financiële verordening gemeente Amstelveen stelt de kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie als uitwerking van verordening 212:

1. Het college zorgt voor een actueel treasurystatuut met een uitgewerkt kader voor de uitoefening van de financieringsfunctie.
2. De raad stelt het treasurystatuut vast.

Dit document bevat de nadere uitwerking van artikel 15: financieringsfunctie.

Treasurystatuut Amstelveen

Het bestaande treasurystatuut dateert uit 2009. Een belangrijk nieuw aspect sindsdien is dat met ingang van 15 december 2013 de wet Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden is ingevoerd. Hierdoor mogen overtollige liquide middelen die niet onmiddellijk nodig zijn voor het uitoefenen van de publieke taak alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. Onder bepaalde voorwaarden is het nog wel mogelijk gelden aan andere decentrale overheden uit te lenen.

Door het schatkistbankieren worden de mogelijkheden voor de gemeente beperkt om een goed rendement te halen op tijdelijke geldoverschotten. Daarentegen is het risico nihil dat de uitgezette gelden niet worden terugbetaald.

Vorenstaande betekent dat in dit statuut de regelgeving voor het uitzetten van gelden sterk vereenvoudigd is ten opzichte van het tot dusver geldende statuut.

Ten opzichte van de mogelijkheden die de wet biedt maakt dit treasurystatuut op twee punten stringentere keuzes:

1. De gemeente is zich bewust van haar publieke taakuitoefening en wenst de bancaire intermediatie van bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten niet over te nemen. Verzoeken vanuit andere gemeenten om geld aan hen uit te lenen worden daarom niet in overweging genomen;
2. Het toegestane instrumentarium voor het aantrekken van financieringsmiddelen beperkt zich tot het aangaan van (onderhandse) geldleningen. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten, ook niet voorzover de wet daarvoor nog ruimte biedt.

2. Treasurystatuut

artikel 1 Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

-Derivaten	Financiële instrumenten die hun bestaan ontlenen aan een bepaalde onderliggende waarde. Die waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren;
-Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar.;
-Geldstromenbeheer	Geldstromenbeheer heeft als doelstelling het rendement op de geldstroom te optimaliseren door: -de verplaatsing van liquide middelen tot een minimum te beperken qua omvang en frequentie; -de resterende geldstromen met een zo gering mogelijk liquiditeitsbeslag af te wikkelen; -tijdsbeslag van de tijdsverplaatsing te minimaliseren; -de liquiditeitspositie te optimaliseren;

-Intern liquiditeitsrisico	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen;
-Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden;
-Kasbeheer	Betreft geldstromenbeheer, liquiditeitenbeheer en saldobeheer;
-Kasgeldlimiet	De in de wet Fido opgenomen norm bepaalt het vermogen om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen (liquiditeit);
-Koersrisico	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen;
-Kredietrisico	De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit;
-Liquiditeitenbeheer	Het aantrekken en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar;
-Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid;
-Onderhandse geldlening	Voorwaarden van de lening kunnen in onderling overleg met de geldgevende partij worden vastgesteld;
-Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen;
-Renterisiconorm	De in de wet Fido opgenomen norm beoogt het risico van rentewijziging bij herfinanciering van de vaste schuld te beheersen door de aflossing op schulden te spreiden in de tijd;
-Rentetypische looptijd	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding;
-Netto-vlottende schuld	Het bedrag van de vlottende schuld, verminderd met het gezamenlijke bedrag van de contante gelden in kas, de tegoeden in rekening-courant en de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar;
-Publieke taak	De taak van de gemeente tot het dienen van het openbaar belang, zoals gedefinieerd in de taakomschrijving van de gemeente in de Gemeentewet;
-Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen;
-Rentevisie	Toekomstverwachting over de rente-ontwikkeling;
-Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
-Schatkistbankieren	Uitzetten van gelden bij de Rijksoverheid;
-Treasuryfunctie	De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren– en crediteurenbeheer;
-Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer;
-Vaste schuld	Het gezamenlijke bedrag van de schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer en de voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen;
-Vlottende schuld	Het gezamenlijke bedrag van de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar, de schuld in rekening-courant, de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden en overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Risicobeheer

artikel 2 Renterisicobeheer

1. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
2. De rentevisie van de gemeente wordt één keer per jaar bij opmaak van de begroting opgesteld;
3. Binnen de kaders gesteld onder lid 1 en lid 2, streeft de gemeente tevens naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

artikel 3 Uitzetten gelden

1. De gemeente zet gelden in geval van uitzettingen voor een periode langer dan één jaar uit bij een depositorekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren);
2. De gemeente zet gelden in geval van uitzettingen voor een periode tot één jaar uit bij een rekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren).

artikel 4 Financiering derden

1. Het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's;

2. Conform raadsbesluit nummer 41 van 1 juli 2015 is de ongelimiteerde achtervangovereenkomst met het WSW opgezegd en wordt per lening door het college van B&W een achtervangovereenkomst gesloten met het WSW.

Financiering

artikel 5 Aantrekken financieringsmiddelen

1. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
2. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn (onderhandse) leningen;
3. Voor het aantrekken van gelden worden ten minste drie prijsopgaven bij verschillende financiële ondernemingen gevraagd.

Kasbeheer

artikel 6 Geldstromenbeheer

1. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de investerings– en financieringsstaat in de gemeentebegroting waarmee een prognose wordt afgegeven van geldstromen over een periode van minimaal 4 jaar;
2. De liquiditeitspositie is voldoende om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen, waarbij het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen.

artikel 7 Saldo– en liquiditeitenbeheer

1.Opgenomen leningen komen voor vervroegde aflossing in aanmerking indien de contante waarde van de lagere rentelasten in komende jaren groter is dan de te betalen boeterente.

Administratieve organisatie en interne controle

artikel 8 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

1. Het college mandateert via de directeur van het Facilitair Bedrijf de daadwerkelijke uitvoering aan het hoofd Middelenbeheer mits de bepalingen in het treasurystatuut en de volgende voorwaarden in acht worden genomen:
   a. vooraf wordt aan de portefeuillehouder Financiën kenbaar gemaakt dat geld uitgezet anders dan schatkistbankieren of aangetrokken gaat worden, waarbij de looptijd van de lening en het volume wordt gemeld;
   b. de portefeuillehouder bevestigt via schriftelijke wijze (bijvoorbeeld via mail) in te stemmen met het in artikel 8, lid 1a bedoelde voorstel;
   c. de aanbiedingen worden op rendement c.q. kosten beoordeeld door hoofd Middelenbeheer, senior financieel adviseur en teamleider van betalingsverkeer en verzekeringen;
   d. bij afwezigheid van het hoofd Middelenbeheer wordt deze vervangen door de directeur van het Facilitair Bedrijf;
   e. als door afwezigheid van meerdere functionarissen geen invulling kan worden gegeven aan de voorwaarden 1c. en 1d. wordt in overleg met het directieteam een keuze gemaakt;
   f. na afronding van de overeenkomst wordt dezelfde dag de portefeuillehouder Financiën geïnformeerd over de afloop.

2. Ter waarborging van de juistheid van betalingen gelden de volgende maatregelen:
   g. Eén medewerker kan nooit zelfstandig een betaling verrichten;
   h. Een betaalbatch met bijstandsuitkeringen met een omvang van meer dan 500.000 euro (bestedingslimiet) moet worden meegetekend door een directielid;
   i. Een betaling aan een individuele begunstigde van meer dan 500.000 euro (bestedingslimiet) moet worden meegetekend door een directielid;
   j. Gebruik wordt gemaakt van technische mogelijkheden die de bancaire sector biedt om te voorkomen dat verkeerde bedragen worden uitbetaald;
   k. Periodiek wordt vastgesteld of controles in het betaalsysteem daadwerkelijk zijn uitgevoerd en hebben gewerkt door onafhankelijke medewerkers die niet betrokken zijn bij het betaalproces.

artikel 9 Verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan in onderstaande tabel gedefinieerd.

Functie	Verantwoordelijkheden

De Gemeenteraad	•Het vaststellen van verordening 212, paragraaf financiering in de gemeentebegroting, vaststellen treasurystatuut, beleidskaders en limieten; •Het controleren via de paragraaf financiering in het jaarverslag en als gevolg daarvan eventueel bijstellen van het treasurybeleid.
Het college van B&W	•Opstellen treasurystatuut; •Het doen uitvoeren van het treasurybeleid; •Het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid via de paragraaf financiering in de gemeentebegroting en het jaarverslag; •In de tijdvak aan de Gemeenteraad rapporteren welke leningsovereenkomsten zijn aangegaan.
De portefeuillehouder Financiën	•Rapporteren aan het college als sprake is van aantrekken financieringsmiddelen en uitzetten van gelden anders dan schatkistbankieren.
De externe accountant	•Het in het kader van haar reguliere controletaak controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut.
Concerncontroller Am-stelveen	•Uitvoeren jaarlijkse audit inzake rechtmatigheid van het uitzetten en aantrekken van gelden en dit vastleggen in een auditverslag.
De afdeling Staf	•Het opstellen van de rentevisie in de paragraaf financiering in de gemeentebegroting en de verantwoording hierover in de paragraaf financiering in het jaarverslag; •Het rapporteren aan B&W en portefeuillehouder over de uitvoering van het treasurybeheer in de paragraaf financiering.
Hoofd Middelenbeheer	•Het uitvoeren van de aan het hoofd Middelenbeheer gemandateerde treasuryactiviteiten conform het treasurystatuut en de paragraaf financiering; •Vooraf kenbaar maken aan de portefeuillehouder Financiën dat geld uitgezet of aangetrokken gaat worden; •Na afronding van de geldovereenkomst wordt dezelfde dag de portefeuillehouder Financiën geïnformeerd; •Openen, sluiten en wijzigen van bankrekeningen; •Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële ondernemingen; •Zorgdragen voor tijdige informatieverstrekking aan derden (toezichthouder en CBS).
Integraal managers	•Het zorgdragen voor juiste, tijdige en volledige informatie die wordt aangeleverd aan het Facilitair bedrijf met betrekking tot toekomstige uitgaven en ontvangsten (liquiditeitenbeheer).

artikel 10 Inwerkingtreding

1. Dit treasurystatuut Amstelveen 2016 treedt in werking met ingang van 1 januari 2016;
2. Het treasurystatuut Amstelveen, vastgesteld op 11 november 2009 wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2016.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 december 2015.
De griffier, mevrouw drs. P. Georgopoulou
De voorzitter, mevrouw drs. M.M. van 't Veld
3.Memorie van toelichting

Artikel 2 lid 2	Een rentevisie is een verwachting over de rente-ontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal de gemeente haar rentevisie actualiseren. De rentevisie kan daarbij gebaseerd worden op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële ondernemingen. Afstemming van het beleid op de rentevisie betekent bijvoorbeeld het uitstellen van uitzettingen met een lange looptijd indien men een rentestijging verwacht.
Artikel 2 lid 3	Door spreiding aan te brengen in de rentetypische looptijd (de periode dat de rente van een uitzetting vast is) van uitzettingen, wordt de invloed van een rentedaling op de renteresultaten gespreid over meerdere jaren. Deze spreiding is slechts mogelijk indien uit de investerings– en financieringsstaat in de gemeentebegroting blijkt dat middelen gedurende een langere periode beschikbaar zijn.
Artikel 3 lid 1 en lid 2	De gemeente is zich bewust van haar publieke taakuitoefening en wenst de bancaire intermediatie van bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten niet over te nemen. Verzoeken vanuit andere gemeenten om geld aan hen uit te lenen worden daarom niet in overweging genomen.
Artikel 4 lid 1	Voor uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente worden in dit treasurystatuut geen richtlijnen met betrekking tot producten opgenomen. Van belang is dat de Gemeenteraad heeft bepaald dat de betreffende uitzetting tot de "publieke taak" van de gemeente behoort. Bij verstrekte leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak moet rekening worden gehouden met juridische aspecten zoals staatsteun. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als geen marktconform rentetarief wordt gehanteerd. Vanuit maatschappelijk oogpunt kan het verlenen van financiële steun aan instellingen gewenst zijn, maar hier tegenover staan financiële risico's die met het verstrekken van geldleningen en garanties gemoeid zijn. Van geval tot geval moet bepaald worden of de verstrekking in verhouding staat tot de risico's. Verlenen van financiële steun is namelijk geen kerntaak van de gemeente. Op basis hiervan pleit vorenstaande om te kiezen voor het beleidsuitgangspunt "nee, tenzij". Dit betekent dat bij het verlenen van een garantie of het verstrekken van een geldlening door de gemeente eerst een oplossing in de markt gezocht moet worden en de gemeentegarantie slechts in laatste instantie, onder voorwaarden, kan worden verstrekt. Met een gemeentegarantie kan een instelling lenen tegen een lager rentetarief; de bank verschuift namelijk risico's naar de gemeente. Van het verstrekken van gemeentegarantie kan geen sprake zijn als alleen dit argument van toepassing is.
Artikel 4 lid 2	Om meer grip te krijgen op verstrekte garanties aan woningcorporaties is in 2015 overgegaan tot een garantiestelling per lening. De vakafdeling beoordeelt deze garantiestelling (eventueel samen met de financieel adviseur van de vakafdeling) en adviseert aan het college van B&W of een achtervangovereenkomst gesloten kan worden met het WSW.

Artikel 5 lid 2	Voor het aantrekken van geldleningen wordt de keuze beperkt tot (onderhandse) geldleningen. Gerealiseerd wordt dat het gebruik van derivaten een middel kan zijn ter afdekking van financiële risico's, maar de keuze wordt beperkt tot aan derden eenvoudig uit te leggen (onderhandse) geldleningen.
Artikel 5 lid 3	Middels het opvragen van meerdere offertes wordt bereikt dat de ge-meente een objectief beeld heeft van de actuele gebruikelijke tarieven en voorwaarden op de financiële markten. Op basis daarvan kan een afgewogen keuze worden gemaakt.
Artikel 6 lid 1	Afstemming op de investerings– en financieringsstaat beoogt middelen slechts te lenen c.q. uit te zetten gedurende de periode dat zij daadwerkelijk nodig respectievelijk beschikbaar zijn.
Artikel 6 lid 2	Interne liquiditeitsrisico's doen zich voor wanneer de gemeente middelen voor een bepaalde periode heeft uitgezet en gedurende de looptijd van de uitzetting blijkt dat de middelen (onverwacht) nodig zijn. Door geldstromen op elkaar af te stemmen wordt voorkomen dat de gemeente tijdelijk middelen aan moet trekken –of middelen aan haar uitzettingenportefeuille moet onttrekken– teneinde de betreffende betaling (tijdelijk) te financieren. In de praktijk is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitspositie niet eenvoudig. Het is daarom van groot belang dat het Facilitair Bedrijf - afdeling Middelenbeheer; team betalingsverkeer - juist, tijdig en volledig wordt geïnformeerd door de overige afdelingen over de financiële gevolgen van hun activiteiten (denk aan grondaankoop of –verkoop) zodat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
Artikel 8 lid 1	Met het oog op de omvang en de aard van de transacties en de hiermee samenhangende risico's, zijn in dit artikel een aantal specifieke uitgangspunten opgenomen. Hiermee wordt in ieder geval beoogd dat het uitzetten van gelden niet beperkt wordt tot een beslissing van één persoon.
Artikel 8 lid 2	Ter waarborging van de juistheid van betalingen gelden enkele specifieke maatregelen binnen de eigen organisatie, benoemd onder a. t/m c. Onderdeel d. verwijst naar technische mogelijkheden binnen de bancaire sector om onjuiste betalingen te voorkómen. De concrete invulling (bestedingslimieten) wordt thans onderzocht. Eerste kwartaal 2016 zal de uitkomst bestuurlijk worden gerapporteerd.
Artikel 9	Dit artikel weerspiegelt op hoofdlijnen de verantwoordelijkheden van partijen die betrokken zijn bij de treasuryfunctie. De wijze waarop bijvoorbeeld het betalingsverkeer wordt afgehandeld of hoe het proces verloopt binnen de afdeling Middelenbeheer na het ontvangen van een offerte voor het uitzetten/aantrekken van gelden is hier voor de overzichtelijkheid buiten beschouwing gelaten.